

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:754

av Emma Wallrup m.fl. (V)

Mer gods på järnväg och sjöfart

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Trafikanalys i uppdrag att ta fram förslag på strategi och prioriteringsordning för placering av omlastningsnoder för att stärka överflyttning av gods på väg till järnväg och sjöfart, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Hållbara transporter nödvändigt för klimatet

Klimatförändringen är vår tids ödesfråga. Utsläppen av växthusgaser från inrikes transporter står för ungefär hälften av de utsläpp som omfattas av Sveriges klimatmål till 2020. Totalt utgör dessa utsläpp en tredjedel av våra växthusgasutsläpp. Utsläppen kommer huvudsakligen från vägtrafiken och dessa minskar endast långsamt. Den huvudsakliga orsaken till minskningen är en kombination av energieffektivare personbilar och ökad andel förnybar energi. Godstransporter på väg har dock haft en fortsatt oförändrad energieffektivitet de senaste åren och utsläppen har från 1990 ökat med 40 procent jämfört med 1990 från den tunga trafiken.

Regeringen gav i juni 2015 Trafikanalys i uppdrag att redovisa ett samlat kunskapsunderlag och en nulägesanalys om transporter av gods. Trafikanalys ska dessutom lämna förslag till lämpliga åtgärder som minskar godstransporternas klimat- och miljöpåverkan, i syfte att utveckla transportsystemet avseende godstransporter till att bli mer hållbart och samhällsekonomiskt effektivt. I uppdraget ingår även att särskilt identifiera förutsättningarna för och bedöma nyttan av ett ökat nyttjande av sjöfarten, inre vattenvägar och järnväg för godstransporter. Underlaget från uppdraget kommer att användas i arbetet med regeringens proposition om inriktning och ekonomiska ramar för planperioden 2018–2029. Uppdraget ska redovisas 1 april 2016.

Godstrafiken förväntas öka och järnvägstrafiken ger små utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar jämfört med andra trafikslag. Åtgärder som stimulerar en övergång av tunga transporter på våra vägar till järnvägen är därför nödvändiga för att uppnå ett hållbart transportsystem för klimat och miljö.

Stimulera överföring av gods från väg till järnväg

Utredningen om Fossilfri Fordonstrafik (populärt benämnd som FFF-utredningen) konstaterar i sitt betänkande 2013 att det finns ett stor teoretisk potential genom trafikslagsbyten. För att realisera detta krävs ofta infrastrukturinvesteringar och styrmedel. Utredningen konstaterar att det med dagens teknikläge finns betydande möjligheter att minska transportsektorns drivmedelsbehov och utsläpp genom åtgärder som stimulerar till byte av trafikslag. Vi välkomnar därför att regeringen gett Trafikanalys i uppdrag att lämna förslag på åtgärder som minskar godstransporternas klimat- och miljöpåverkan samt att identifiera förutsättningar och nytta med ökad användning av järnväg och sjöfart för gods.

Vänsterpartiet menar att införande av nya åtgärder som verkar i denna riktning är av helt avgörande betydelse för att Sverige ska leva upp till nationella och globala åtaganden på klimat- och miljöområdet. Ett gediget underlag med tydligt fokus på att minska klimat- och miljöpåverkan kommer därför att krävas inför regeringens proposition om inriktning och ekonomiska ramar för infrastrukturen under planperioden 2018–2029.

För att säkerställa att regeringens uppdrag till Trafikanalys inför propositionen även innefattar åtgärder som stärker överflyttning av godstransporter från väg till järnväg och sjöfart anser vi att en strategi för omlastningsnoder är nödvändig. Även inom åkerinäringen ses fördelar med ökad närhet för omlastning till järnväg och sjöfart. Regeringen bör ge Trafikanalys i uppdrag att ta fram förslag på strategi och prioriteringsordning för placering av omlastningsnoder för att stärka överflyttning av gods på väg till järnväg och sjöfart. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Emma Wallrup (V)

Stig Henriksson (V)

Jens Holm (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Birger Lahti (V)

Hans Linde (V)

Håkan Svenneling (V)